val vždy najevo své ortodoxně protestantské stanovisko. Státní převrat z roku 1918 znamenal naprostou porážku systému hájeného Kahlem. Leč Kahl, ač již letitý, pochopil změnu situace a věnoval se plně otázce reformy německého práva trestního, jako říšský poslanec a oficielní vůdce frakce lidové (bývalé národněliberální) strany Stresemannovy. Jako předseda výboru říšského sněmu pro reformu trestního zákona upozornil na sebe Kahl tím, že se vyslovil roku 1929 proti trestu smrti, který nedávno ještě sám hájil. Dr. Wierer.

K osmdesátinám kardinála P. Gasparriho. Na 5. květen letošního roku připadly 80. narozeniny bývalého kardinála-státního sekretáře a slavného kanonisty Petra Gasparriho. Jméno tohoto učence je úzce spiato s nejnovější kodifikací církevního práva katolického, jíž si získal zásluhy a pro niž byl také přirovnán k podobně významné osobnosti 13. století, Raymundu z Penafortu.[1])

G. narodil se 5. května 1852 ve Visso. R. 1880-96 byl profesorem kanonického práva na Institut catholique v Paříži. R. 1896 byl jmenován titulním biskupem cesarejským a od téhož roku do r. 1901 byl apoštolským delegátem pro republiky Ekvador, Bolivii a Peru. R. 1901-07 byl sekretářem kongregace pro mimořádné věci církevní. R. 1907 jmenován kardinálem a r. 1914 státním sekretářem.

Kodifikační snahy, jež G. přivedl k uskutečnění, ozvaly se zejména před sněmem vatikánským (r. 1869-70). Sněmu byla podána řada reformních návrhů církevněprávních a obnovena zvláště se strany francouzské žádost po zredigování zákoníku práva kanonického a po moderní jeho úpravě.[2]) R. 1904 vydal Pius X. motu proprio »Arduum sane munus«,[3]) jímž navazuje na návrh daný s více stran sněmu vatikánskému, dal nyní hlavní popud k práci kodifikační. Úpravu nového kodexu, který měl býti prací celocírkevní, svěřil komisi kardinálů, vyhradiv si její předsednictví a jí dostalo se vydatné pomoci ve velkém počtu konsultorů. Také arcibiskupové s biskupy sufragánními byli vyzváni[4]) k spolupráci přednášením návrhů změn církevněprávních. A již záhy osvědčil se G. při pracích kodifikačních, byv papežem jmenován sekretářem kardinálské komise a předsedou rady konsultorů, jejichž návrhy opravoval a zdokonaloval.

Předchůdci Kodexu byly konstituce Pia X. »Ne temere« z 2. VIII. 1907[5]) o podstatné formě manželského sňatku a »Sapienti consilio« z 29. VI. 1908[6]) o nové úpravě ústředních úřadů papežských. G. byl pověřen vedením kodifikační komise. R. 1912 došlo již k rozeslání pro-

---

[1]) U. Stutz, Der Geist des Codex iuris canonici v téhož Kirchenrechtliche Abhandlungen, seš. 92. a 93. (Stuttgart, 1918) 11.

[2]) V čele českého episkopátu byl kardinál Schwarzenberg a také jeho návrh zněl: »Collectio canonum per totum Orbem vigentium fiat, quae a S. Sede approbetur et in lucem edatur.« — J. Pejška, Codex Iuris Canonici a reformní předlohy sněmu vatikánského v Časopise katol. duchovenstva LIX (1918) 5 nsl.

[3]) Acta S. Sedis XXXVI, 549. — E. Friedberg, Ein neues Gesetzbuch für die katholische Kirche v Deutsche Zeitschrift für Kirchenrecht XVIII (1908) 3 nsl.

[4]) Listem »Pergratum mihi«, A. S. S. XXXVI, 603. — Friedberg na uv. m. 6 nsl.

[5]) A. A. S. XL 525 sqq. Otištěna také v Archiv für kathol. Kirchenrecht LXXXVIII (1908) 146 nsl. a v Deutsche Zeitschrift für Kirchenrecht uv. roč. 143 nsl. — Hobza, Dekret »Ne temere«. Papežský zákon o zasnoubení a oddavkách v Právníku XLVIII (1909) 329 nsl., 374 nsl., 445 nsl.

[6]) A. A. S. XLII 425 sqq. Otištěna také v Arch. f. kathol. K.-R. uv. roč. 679 nsl. a v Deutsche Zeitschr. f. K.-R. uv. roč. 436 nsl. — J. Haring, Die Neuordnung der päpstlichen Behörden auf Grund der Konstitution »Sapienti consilio«, 29. Juni 1908 (Št. Hradec a Vídeň, 1908). Srv. Hobza-Tureček, Úvod do církevního práva (Praha, 1929) 88 nsl.

zatímních výtisků kodexu. Publikační konstitucí »Providentissima Mater Ecclesia« oznámil konečně r. 1917 Benedikt XV. dovršení práce — vznik nového Codex iuris canonici s právní závazností od 19. V. 1918, a G. jako president kodifikační komise to byl, jenž odevzdal papeži v tajné konsistoři první výtisk Kodexu.[7])

V Kodexu dostalo se církevní praxi systematického zákoníku rázu moderního, takže tato nemusí sahati po složitých sbírkách starších; pro teorii ovšem zůstávají tyto sbírky nadále důležitými. Nejistotě podávající se z rozmanitého výkladu kodexových předpisů bylo pak zabráněno vyhrazením autentického výkladu Codexu zvláštní komisi,[8]) sestávající z několika kardinálů, z nichž jeden je předsedou, ze sekretáře a několika konsultorů z duchovenstva světského i řeholního. Všichni členové jsou jmenováni papežem. A také na úřad předsedy této komise povolán byl Gasparri r. 1917.

I jiným dílem učinil se G. známým. Od r. 1926-29 řídil vyjednávání apoštolského stolce s Italií, čehož výsledkem jsou Lateránské smlouvy z r. 1929.[9]) — V lednu 1930 byl konečně Piem XI. zproštěn úřadu státního sekretáře[10]) a pojal úmysl dokončiti dílo o pramenech práva kanonického.

Ze spisů Gasparriho jsou právnicky zejména důležité Tractatus canonicus de matrimonio (2 sv., Paříž, 1904[3]) a Codicis iuris canonici fontes (4 sv., Řím, 1923 násl.). Je oprávněná naděje, že literatura církevního práva katolického se od Gasparriho dočká ještě významného obohacení. Dr. Kp.

Ze Sbírky zákonů a nařízení. (Částky 15—24.) Vyhláškou čís. 41. obmezen vývoz valut do ciziny. — Nařízení čís. 42. stanoví podrobné předpisy o hospodaření dle stát. rozpočtu na rok 1932. — Klouzavé celní přirážky na některé druhy obilí, na mouku a mlýnské výrobky nově upraveny nařízením čís. 43. — Počátek činnosti některých pracovních soudů určen vyhláškou čís. 44. — Vyhláška čís. 45. uvádí v prozatímní platnost dodatkovou dohodu k obchodní smlouvě československo-francouzské. — Pod čís. 46. vyhlášena pařížská úmluva o mezinárodních výstavách. — Mezinárodní působnost dodatkové úmluvy k obchodní smlouvě s Rakouskem vyhlášena pod čís. 47. — Dle vyhlášky čís. 48. byly dále obmezeny převody platů do ciziny. — Visová povinnost se Španělskem zrušena vyhláškou čís. 49. — Vyhláškou čís. 50. doplněna publikace Úmluvy o cejchování vnitrozemských lodí, a nařízením čís. 58. vydány vnitrostátní předpisy o cejchování vnitrozemských lodí. — Nařízení čís. 52. poskytuje úlevy v branné povinnosti. — Vyhláškou čís. 53. doplněna koncese pro síť drobných elektrických drah v okolí Karlových Varů. — Pod čís. 54. vydán t. zv. bankovní zákon, jímž změněny a doplněny dřívější předpisy o peněžnictví, zejména o ztrátovém fondu. — Vyhláškou čís. 55. uveřejněno úplné znění změněných zákonů čís. 238. a 239/1924. — Zákonem čís. 56. zavedena 50% přirážka k dani z obratu a dani přepychové. — Vyhláška čís. 57. snižuje volnou hranici pro vývoz hodnot do ciziny. — Zákon o zvýšení daně z obratu a daně přepychové proveden nařízeními čís. 58., 59. a vyhláškou čís. 60. — Paušalování daně z obratu u cukrovkového semene, litých trub a vidlí změněno dle vyhlášky čís. 61. — Zákonem čís. 62. změněna určitá ustanovení zákona o přímých daních. — Nařízení čís. 63. upravuje opětně klouzavé celní přirážky na některé druhy obilí, na mouku a mlýnské výrobky. —av—

Návrh zákona o odškodnění nemocí z povolání. V posledních dnech měsíce dubna 1932 předložila vláda Národnímu shromáždění návrh zákona o odškodnění nemocí z povolání. Již v r. 1925 na VII. Mezinárodní

---

[7]) U. Stutz, Der Geist des C. i. c. 26 až 53. Srv. Henner, Základy práva kanonického. Č. II. (Praha, 1921) 4 až 8.

[8]) Motu proprio »Cum iuris canonici Codicem«.

[9]) Hobza, Poměr mezi státem a církví (1931[4]) 131 nsl. (239 nsl.) Úvod 78. V. Bušek v Bratislavě III (1929) 1117 nsl.

[10]) Viz stručnou zprávu ve Všehrdu XI (1930) 157 (seš. 5.).